

# DEN HELIGE FRANCISKUS



## ■ Tidsram: 20-25 minuter

*Mark 10:2-16*

### Äktenskap och skilsmässa

Då kom några fariseer fram, och för att sätta honom på prov frågade de: ”Är det tillåtet för en man att skilja sig från sin hustru?” Han sade: ”Vilka bestämmelser har Mose gett er?” De svarade: ”Mose tillåter att man skriver ett skilsmässobrev och skiljer sig.” Jesus sade: ”Ja, därför att ni är förstockade skrev han denna bestämmelse. Men vid skapelsen gjorde Gud dem till man och kvinna. Därför skall en man lämna sin far och sin mor för att leva med sin hustru, och de två skall bli ett. De är inte längre två utan ett. Vad Gud har fogat samman får människan alltså inte skilja åt.” När de kom hem frågade lärjungarna honom på nytt om detta. Han svarade: ”Den som skiljer sig från sin hustru och gifter om sig är en äktenskapsbrytare, och om hon skiljer sig från sin man och gifter om sig är hon en äktenskapsbryterska.”

### Jesus och barnen

Folk kom till honom med barn för att han skulle röra vid dem. Men lärjungarna visade bort dem. När Jesus såg det blev han förargad och sade: ”Låt barnen komma hit till mig och hindra dem inte: Guds rike tillhör sådana som de. Sannerligen, den som inte tar emot Guds rike som ett barn kommer aldrig dit in.” Och han tog dem i famnen, lade händerna på dem och välsignade dem.

## ■ Övriga läsningar: 1 Mos 2:18-24, Heb 2:9-11

## ■ Bakgrund

Franciskus hör till våra mest uppskattade helgon. Han föddes 1182 i Umbrien i Italien som son till en rik tyghandlare. Som ung drömde Franciskus om att vinna ära och rikedom, han tyckte om att festa med sina vänner och såg fram emot att arva faderns företag. Efter att ha deltagit i ett krig mot Perugia kom han i fångenskap och drabbades av sjukdom. I kapellet i Damiano utanför Assisi fick han en kallelse att restaurera Guds hus. Franciskus restaurerade ett kapell men förstod snart att Gud kallat honom till något större. Han avsåg sig sitt arv, började vandra, tiggde, bad och förkunnade Guds

rike. Människor började sluta upp bredvid honom, de kallades sig ”de små bröderna” och levde i radikal efterföljelse av Kristus. Han rådde påven att sluta fred med sultanen Melek-el-Kamel, vilken han träffade under ett personligt möte i Egypten. Detta besök omhuldas fortfarande i den muslimska världen. Franciskus var uppfylld av kärlek till Gud och till hela hans skapelse. I de fattiga och de sjuka såg han Kristus och han blev känd för sin kärlek till djuren. Han blev alltmer lik den korsfäste, hans händer och fötter stigmatiserades. Före sin död skrev han den kända solsången, där han prisar skapelsen. Franciskanorden i sina olika grenar är spridd i hela världen, även i Sverige. Franciskus firas den 4 oktober och är skyddshelgon bland annat för Italien, för djur och ekologi. Påven Franciskus antog sitt påvenamn till helgonets ära.

### ■ Ta med

En duk (gärna i den liturgiska färgen grönt), ett Kristusljus, ett krucifix, en staty/ikon/bild på Kristus. Bibel, gärna en barnbibel. Ev: korg med hjärtan. Skriv ut och kopiera bilden som hör till dagens berättelse som barnen kan färglägga (finns i slutet av detta dokument). Beroende på om du föredrar rollspel eller hellre arbetar med handdockor, förbereder du dockorna, se längst bak i dokumentet. För dramatiseringen behöver du en fin sjal (den rike Franciskus) ett enkelt tyg (den fattige tiggarmunken), en enkel mössa och ett svärd.

### ■ VÄLKOMNA!

Se till att alla barn känner sig välkomna och sedda. Om det är möjligt, hälsa personligt på varje barn redan i dörren (kanske kan ni vara flera ledare som hjälper till med det?).

Uppmärksamma särskilt de barn som är nya och se till att alla får lära sig deras namn.

Samla barnen i en cirkel på golvet.

- Välkomna alla barn, roligt att se er här!
- Är det någon som såg vilken färg som prästen hade på sin fina mässhake idag?
- Ja, det kallas för tiden under året, då är det grönt! (Nu tar du fram duken i rätt färg. Visa gärna KPNs kyrkoårsaffisch. [Här kan du beställa den.](#))
- Har någon haft födelsedag, eller kommer ha födelsedag snart?

Bjud in barnet att komma fram till mitten och säg:

- Grattis! Födelsedagen påminner oss om att Gud skapar var och en av oss för att han älskar oss, vi sjunger denna sång tillsammans för att komma ihåg det:

[När Gud sade ordet som skapade dig](#)

*När Gud sade ordet som skapade dig,  
tror jag han tänkte så här.  
Du är någonting, du kan någonting,  
jag älskar dig just som du är.*

TEXT: A-S THORSSELL-AHLM

Hjälp barnet att tända ljuset.

- Varför tänder vi ljuset? Just det, Jesus, du är alltid med oss, men när vi tänder ljuset, då kan komma vi ihåg det Jesus sa: Jag är världens ljus. Han sa också: Där två eller tre är samlade i mitt namn, är jag mitt ibland dem.
- Vi gör korstecknet ihop: I Faderns och Sonens och den helige Andes namn. Om barnen är under 5 år kan du bjuda in dem till att lyfta ikonerna av Jesus, titta på den och säga: – Hej Jesus, jag är ..., jag vill vara din vän.

## ■ SÅNG

Vi sjunger psalm 176 ur *Cecilia* med rörelser:

*Du är hemliga vännen min*

*Du är hemliga vännen min, du har hittat mig jag är din.  
Jag vill gå med överallt där du går, stå vid din sida och dig förstå.  
Jesus jag är din.*

TEXT: ANDERS PILTZ

## ■ VÅRT FINA HJÄRTA

Här presenteras ett förslag på hur denna lilla andakt kan utformas (se kommentar i inledningen). Den får anpassas till gruppen och till situationen!

- Nu ska ni få se vad jag har – titta, vad är det? (*Håller upp ett litet tyghjärta*)
- Nu ska ni få var sitt hjärta av mig att hålla i. (*Dela ut till var och en*)
- Hur känns det? (*Låt barnen komma med förslag*)
- Ja, det känns gott att ha ett sådant här litet hjärta i handen, lent och mjukt. Precis så lent och mjukt tycker jag att det känns inuti när man tycker riktigt mycket om någon. Eller när jag vet att någon tycker om mig.

(*Invänta respons, kanske barnen vill nämna någon de tycker om t ex*)

- När jag tänker på hur mycket Jesus älskar mig, då känns det också gott (mjukt/lent) inuti.
- Då vill jag ge något tillbaka till Jesus. Jag tänker att vi alla kan ge Jesus våra hjärtan.
- Titta på hur jag gör, så kan ni göra likadant.

*Kateketen ställer sig på knä framför bilden av Jesus och lägger lugnt och stilla sitt hjärta i korgen. Hjälp barnen att ett i taget, i lugn och ro göra likadant. Det får dock aldrig bli ett tvång. Om ett barn inte vill ge ifrån sig hjärtat kan man säga:*

- Då får det hjärtat ligga och ha det skönt i din hand idag. Kanske du kan ge det till Jesus nästa gång?

*När alla satt sig säger kateketen:*

- Nu knäpper vi händerna och ber: Tack Jesus, att du har oss kär.



## ■ DAGENS TEMA: DEN HELIGE FRANCISKUS

### Inledning

- Vad är helgon? (lyssna, komplettera gärna med att de är Guds vänner, att de lever så som Gud vill att de ska leva, i stor kärlek till andra, att de följer Kristus)
- Kommer de på namnen på några helgon? (Lucia, Nikolaus, Heliga Birgitta, Moder Teresa, alla helt olika, alla kan lära oss olika saker om Gud...)
- Beroende på vilket namn vi har, så har vi olika skyddshelgon, helgon som ber för oss till Gud.
- Vi är alla kallade till att vara helgon!
- Idag ska vi lära känna ett helgon som tyckte extra mycket om djur...

Evangelieläsningen utgår för att fokusera på dramatiseringen om Franciskus.

*(Du kan också berätta med hjälp av pappersrullsfigurer, förbered figurer med hjälp av bilderna längst bak.)*

*(Inbjud ett barn till att vara Franciskus [eller visa fram den handklippta dockan]. Ge honom en fin sjal.)*

- Här ser ni Franciskus. Han kom från en rik familj, ser ni vilket fint tyg han har på sig?
- Hans pappa Pietro var tyghandlare och han hoppades att Franciskus skulle ärva affären när han blev stor.
- Franciskus tyckte om att sjunga och dansa, han drömde om att bli riddare eller sångare när han var stor.

*(Här är det fint om Franciskus gör några danssteg. Om ni vill visa upp kyrkspelet för fler i församlingen vid något tillfälle är det förstås fint att spela upp medeltida musik här.)*

- Han fick bli riddare, han var med om ett slag mot grannlandet Perugia.

*(Fint om Franciskus kan slåss på låtsas! Kanske får han ett vapen, ett svärd?)*

- Men där blev han tillfångatagen och hamnade i fångenskap. I fängeleshålan blev han väldigt sjuk. Han kände sig svag och ensam.

*(Franciskus får lägga sig på golvet.)*

- Han började be till Gud.

*(Låt Franciskus hålla händerna som i bön.)*

- Han undrade vad Gud ville med hans liv. Plötsligt kändes det som om rikedom, kläder och alla fester inte längre var så viktiga. När han lämnat fångenskapen kom han till ett kapell som heter San Damiano, det var en gammal och ganska förstörd kyrka. Där såg han Jesus hänga på ett kors. Franciskus föll på knä framför korset.

*(Låt Franciskus falla på knä i bön.)*

- Plötsligt hörde han Jesus tala till honom: Franciskus, gå och bygg upp min kyrka!
- Nu fick han bråttom och skyndade hem.

*(Låt Franciskus springa en runda i rummet.)*

- När han kom hem sålde han faderns tyger för att få pengar till att reparera kyrkan och för att ge till de fattiga.
- Men det gjorde inte pappa Pietro glad. Han ville ha tillbaka sina pengar och ville att Franciskus skulle leva i det fina hemmet som familjens son. Men det ville inte Franciskus!
- Han lämnade tillbaka allt han fått av sin far, och alla sina fina kläder. Istället började han använda samma kläder som de allra fattigaste. Många trodde att han blivit galen.

*(Franciskus tar av sig sitt fina tyg och istället får han på sig något som liknar en säck, eller ett enkelt ylletyg.)*

- Nu började han vandra runt som en enkel tiggare. Han tiggde ihop pengar för att ge till de fattiga och för att reparera gamla kyrkor. Han tog sig mycket tid för att be till Gud. Han ville leva som Kristus.

*(Inbjud Franciskus till att tigga hos de andra, med hjälp av till exempel en mössa.)*

- Många människor började följa efter honom. De kände att de var nära Jesus när de kom till Franciskus. De som följde Franciskus vägrade att bära vapen, så de kunde inte kriga, istället bidrog de till att det blev mer fred.
- Bland dem som inspirerades av Franciskus var en ung flicka som hette Klara.
- Hennes pappa ville stoppa henne, men hon flydde om natten för att kunna vara i Franciskus närhet. Franciskus vänner kallades för de små bröderna.

*(Här kan man bjuda in en flicka som får vara Klara, och några andra barn som är de små bröderna. Kanske vill de ta av sig sina strumpor?)*

- De gick barfota och var klädda i de enklaste kläder, vilket oftast var grått.

- När de senare kom till Sverige kallades de för ”gråbröder”. De ville leva som Franciskus, de kallades för tiggarmunkar. De bad, de hjälpte de sjuka och de berättade det glada budskapet om Jesus Kristus.
- Franciskus var känd för att vara nära vän med djuren. Han tyckte om att titta på fåglar och han kunde predika för dem. ”Tack för att ni prisar Gud med er vackra sång”, sa han.
- En gång fick han höra att folket i staden Gubbio blivit mycket rädda för en varg. Vargen hade dödat både djur och människor och om natten kom den ända in i staden.

*(Bjud in ett barn till att krypa runt på alla fyra och vara en arg varg, eller använd dig av de hempyslade figurerna, se längst bak.)*

- Franciskus bestämde sig för att möta vargen. Vargen kom emot honom med en uppspärrad mun, men innan vargen hann kasta sig över Franciskus började Franciskus prata med den.
- Kom, broder varg, sa han. I Jesu namn befäller jag dig att inte göra något ont.
- Då blev vargen lugn och kom och la sig vid hans fötter.
- Om folket i staden lovar att de ger dig mat, så får du lova att inte anfälla någon!
- Vargen lade tasserna i Franciskus knä. Från den dagen kunde han gå runt i staden som en hund. Människorna gav honom mat. Men allra bäst tyckte han om att följa Franciskus.
- När Franciskus blev gammal blev han mycket sjuk. Men till och med sina sjukdomar kallade han för sina systrar. Han fortsatte att be till Gud om fred på vår jord.
- När han dog förstod människor att han varit en alldeles speciell människa, ett riktigt helgon.
- Många fortsatte att gå med i hans orden, Franciskanorden. Dessa munkar och bröder finns runt hela jorden, även i Sverige! Franciskus blev ett älskat skyddshelgon, vår påve valde att heta som han, för att han ser honom som en så stor förebild.



## ■ SÅNG

Förslag på lämpliga sånger med länkar till KPNs youtubekanal kan du hitta här:  
<https://kpn.se/resurser/sjung-med-barnen>

- [Måne och sol](#)
- [Se Guds glädje bubblar över](#)
- [Gud är kärlek](#)

## ■ EXTRA AKTIVITETER

- Färglägg den bild som finns i slutet av detta dokument.
- Det pyssel förslag som finns i slutet kan naturligtvis även erbjudas barnen att arbeta med.

## ■ AVSLUTNING

Samla barnen, stå på knä och be:

– Tack Herre, för att du givit oss helgonet Franciskus. Vi vill också vara djurens vänner som han, vi vill lära av honom. Helige Franciskus, be för oss!

Vill någon av barnen formulera egna böner?

Vi börjar med tack-böner, vad vill vi tacka för?

Vad eller vem vill vi be för?

Upprepa gärna barnens ord och lägg till: Herre, hör vår bön.

Sjung *Fader vår* tillsammans. [Här ser du hur det kan gå till.](#)

Avsluta med att tacka alla för att de har kommit och välkomna dem tillbaka till nästa gång! För den grupp som haft samlingen parallellt med ordets liturgi uppmanas nu barnen att tyst och stilla gå tillbaka till mässan. Hör med kyrkoherden, många anser att det passar bäst i samband med att kollekten samlas in.

Jesus, nu är du här!

© Katolska Pedagogiska Nämnden

Författare: Ulrika Erlandsson

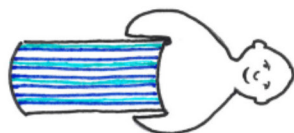
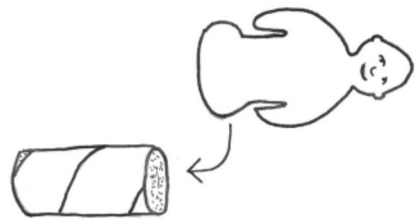
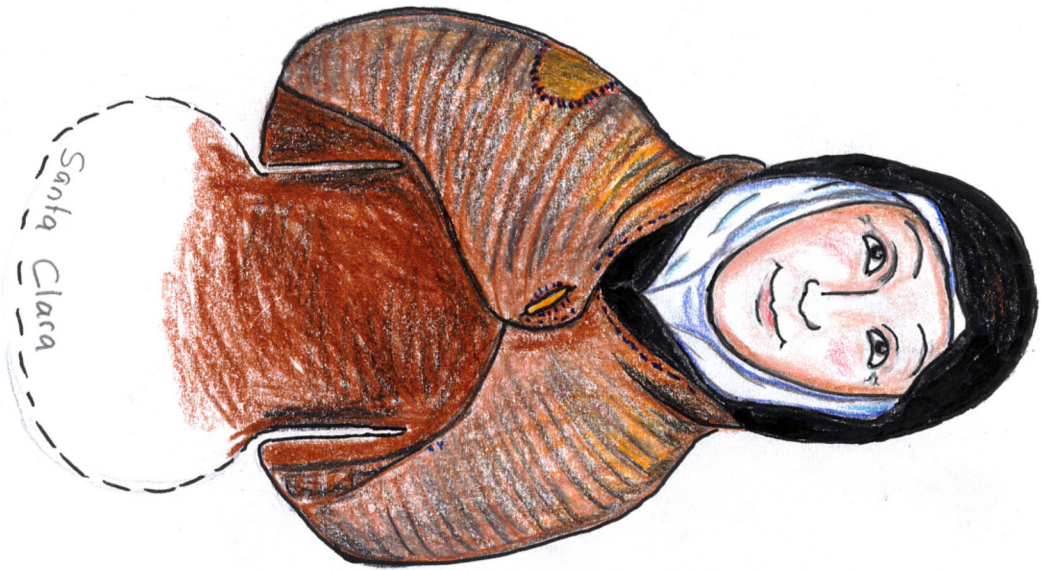
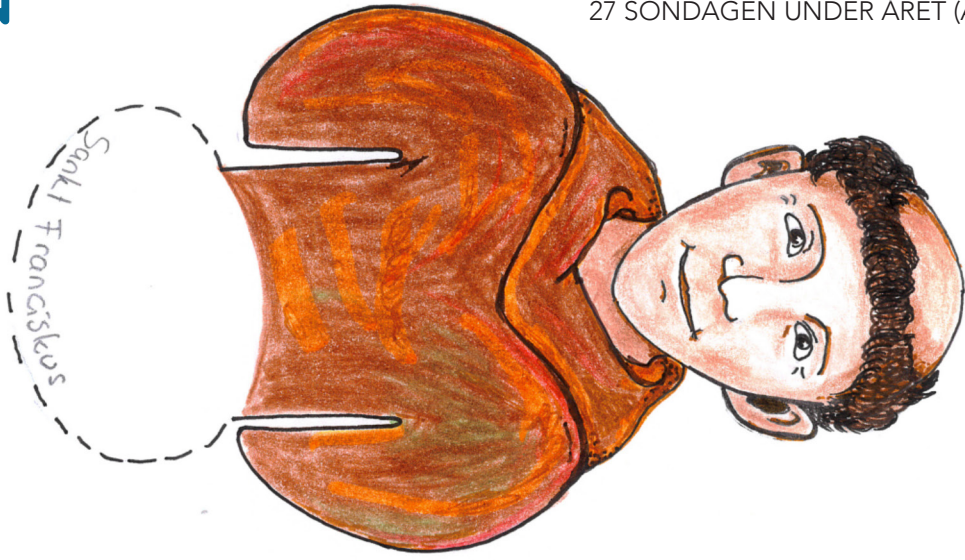
Redaktionsgrupp: Maria Borowiec, Elsa Casselbrant och Gunnar Silow.

Bibeltexterna är hämtade ur Bibel 2000 och återges med tillstånd.

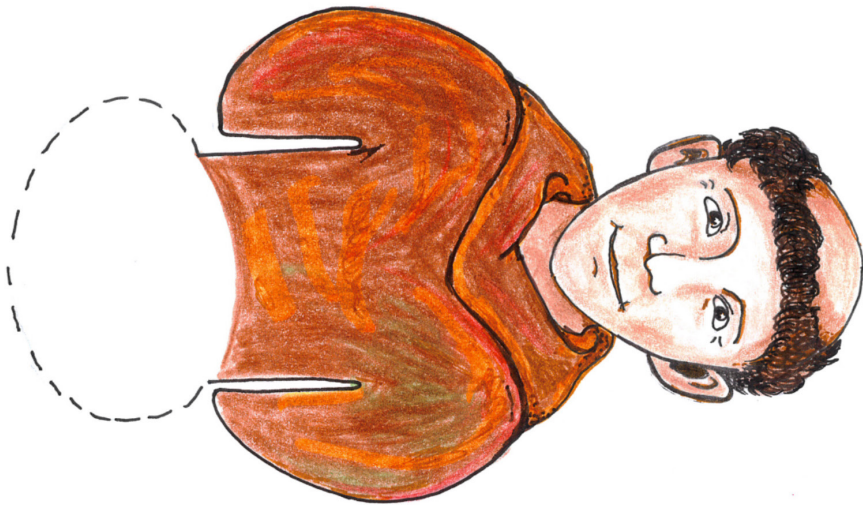
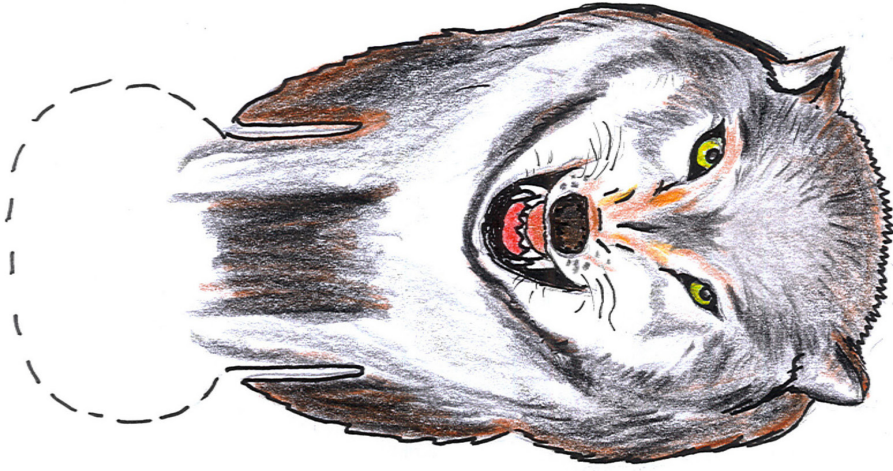
Imprimatur för avsnitten 6 söndagen under året (årgång B) till 28 söndagen (årgång B):

Stockholm den 15 september 2015

+ Anders Arborelius OCD, biskop av Stockholm









# DEN HELIGE FRANCISKUS